

Manuskript-Leseübung

als Ergänzung zum Sanskrit-Kompendium

Bhāgavata-Purāṇa

Buch 2, Kapitel 9, Verse 30-45

Das Original-Manuskript ist ein zweiseitiges Fragment, das sich in der Bibliothek der "University of Pennsylvania" als Poleman No. 7272 (bzw. als UP No. 2799) befindet. Der Name des Schreibers sowie das Alter des Manuskriptes sind unbekannt.

<http://oldsite.library.upenn.edu/etext/sasia/skt-mss>

Das Manuskript beinhaltet die Verse 30-45 des 9. Kapitels des Buches 2 des Śrīmad-Bhāgavata-Purāṇa. In dem Manuskript-Fragment sind die Verse von 1-16 nummeriert, d.h. dem Vers 30 in Druckausgaben entspricht in diesem Manuskript der Vers 1 usw.

Obwohl das Manuskript sehr groß (Format 26,2 cm x 11,7 cm) und sehr gut lesbar ist (deswegen wurde es für diese Leseübung ausgewählt), bereitet dem Anfänger die Zusammenschreibung aller Wörter doch erhebliche Schwierigkeiten beim Lesen. Deshalb ist das ganze Manuskript hier auch zusätzlich in Druckschrift (als gedruckte Devanagari-Schrift) sowie überdies in Transliteration wiedergegeben.

Bei dieser Leseübung steht das Erkennenlernen der Buchstaben der Handschrift im Vordergrund der Übung. Daher wurde auf eine Übersetzung des Texts verzichtet. Wer dennoch eine Übersetzung konsultieren möchte, findet sie in diesen Ausgaben:

Śrīmad-Bhāgavata-Mahāpurāṇa. With Sanskrit text and English translation, Part I. Rendered into English by C. L. Goswami Shastri, Gita Press, 6th edition, Gorakhpur 2003, siehe Seite 125-127

The Bhāgavata-Purāṇa. Translated and annotated by Ganesh Vasudeo Tagare, Part I, Motilal Banarsidass, Delhi 1976 (Reprint 1999), siehe Seite 208-210

Śrīmad-Bhāgavatam, Zweiter Canto, von A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada, Mit Originalsanskrittext, lateinischer Transliteration, deutschen Synonyma, Übersetzung und ausführlicher Erläuterung, 2. Auflage, Vaduz 1983, siehe Seite 436-477

Die Farbbilder **Manu1a.jpg** und **Manu1b.jpg** der Original-Manuskriptseiten lassen sich mit einem "Viewer", z.B. "Microsoft Photo-Editor", betrachten und ausdrucken. Zum Ausdruck auf einem Farbdrucker drehe man sie auf Hochformat, damit sie je Bild eine DIN-A4-Seite ausfüllen, was der Größe des Originalmanuskripts entspricht. Die nachfolgenden Schwarzweißbilder sind für einen Schwarzweißdrucker bestimmt.

Ulrich Stiehl, 14-März-2005

श्रीगणेशाय नमः ॥ ७७ ॥ भस्मा श्रीभगवानुवाच ॥ ज्ञानं परमगुह्यं मे यदि ज्ञानसमन्वितं ॥ सरहस्यं तदंगं
 च गृहाण गदितं मया ॥ १ ॥ यावानहं यथाभावो यद्रूपगुणकर्मकः ॥ तथैव तत्त्वबिज्ञानमस्तु ते मदे-
 नुग्रहात् ॥ २ ॥ अहं मे वासमेवाग्रे नान्यथात्सदसत्सं ॥ पश्चादहं यदेतच्च यो वदति तसोऽस्मिहं
 ॥ ३ ॥ ऋतेऽर्थं प्रतीयेत न प्रतीयेत चात्मनि ॥ तद्विद्यादास नो माया यथा भासो यथा तसः ॥ ४ ॥ यथा
 महंति भूतानि भूतेषु चोच्ये च धनुः ॥ प्रविष्टान्यप्रविष्टानि तथा तेषु न ते च हं ॥ ५ ॥ एतावदेव जिज्ञा-
 स्यत त्वजिज्ञासुनात्मनः ॥ अन्यथा यतिरेकाभ्यां यस्यात्सर्वत्र सर्वदा ॥ ६ ॥ एतन्मतं समाविष्टं पर-
 मेण समाधिना ॥ भवात्कल्पविकल्पेषु न विमुस्यति क्वचित् ॥ ७ ॥ श्रीशुक उवाच ॥ संप्रदि-
 श्येवमज्जो ज्ञानोपरमेष्ठिनं ॥ परमं तत्त्वस्य तद्रूपमात्मनो न्यूरुणधरिः ॥ ८ ॥ अंतर्हिते हि
 आर्थाय हरये विहितो जलिः ॥ सर्वभूतमयो विश्वं ससर्ज देसपूर्ववत् ॥ ९ ॥ प्रजापति धर्मपति

१
रेकदा निसमान्पमान् ॥ भद्रं प्रजा नामान्निष्ठं त्रिभुवः स्वार्थं काम्यया ॥ १० ॥ तं नारदः प्रियत
मोरिक्थदानामनुव्रतः ॥ शुश्रूषमाणः शीलिनत्रश्रयेण दमेन च ॥ ११ ॥ मायाविविदिषि न चि
ह्योर्मायेन स्य महासुनिः ॥ महाभाग यतो राजन् पितरपयतोषयन् ॥ १२ ॥ तु ह्यनिशाम्य
पितरं लोका नो अपि ता महं ॥ देवैः कृषिः परिपृच्छ भवान्पमानु पृच्छति ॥ १३ ॥ तस्मादिदं
भागवतं पुराणं दत्तं लक्षणं ॥ प्रोक्तं भगवता प्राह श्रीतः पुत्राय भूतकृत ॥ १४ ॥ नारदः प्रा
ह सुतये सरस्वत्यास्तटे नृप ॥ ध्यायेते ब्रह्म परमं ग्या साया मिततो जसे ॥ १५ ॥ यदुता हं
त्वे यापृष्टो वै राजात्पुरुषादिदं ॥ यथासीत्तदुपाख्यास्ये प्रश्नानां न्यांश्च कृत्स्नान् ॥ १६ ॥
॥ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे द्वितीयस्कंधे ब्रह्मनारदसंवादे नवमोऽध्यायः ॥ ११ ॥ १६ ॥

Wiedergabe des Manuskripts in Druckschrift

(Devanagari und Transliteration)

श्रीगणेशाय नमः । ॐ ।

śrī-gaṇeśāya namaḥ | om |

श्रीभगवानुवाच ।

ज्ञानं परमगुह्यं मे यद्विज्ञानसमन्वितम् ।

सरहस्यं तदङ्गं च गृहाण गदितं मया ।१ ।

śrī-bhagavān_uvāca |

jñānaṃ parama-guhyam me yad_vijñāna-samanvitam |

sa-rahasyam tad-aṅgam ca gṛhāṇa gaditam mayā |1| [gṛhāṇa, Imp. von grah]

यावानहं यथाभावो यद्रूपगुणकर्मकः ।

तथैव तत्त्वविज्ञानमस्तु ते मदनुग्रहात् ।२ ।

yāvān_aham yathā-bhāvo yad-rūpa-guṇa-karmakaḥ |

tathaiva tattva-vijñānam_astu te mad-anugrahāt |2|

अहमेवासमेवाग्रे नान्यद्यत्सदसत्परम् ।

पश्चादहं यदेतच्च यो ऽवशिष्येत सो ऽस्म्यहम् ।३ ।

aham_evāsam_evāgre nānyad_yat_sad_asat_param | [eva āsam, Impf. von as]

paścād_aham yad_etac_ca yo 'vaśiṣyeta so 'smy_aham |3| [ava-śiṣyeta, Opt. von śiṣyati]

ऋते ऽर्थं यत्प्रतीयेत न प्रतीयेत चात्मनि ।

तद्विद्यादात्मनो मायां यथाभासो यथा तमः ।४ ।

ṛte 'rtham yat_pratīyeta na pratīyeta cātmani | [ṛte, Prāp. = ohne; prati-iyate, Pass. von Wz. i]

tad_vidyād_ātmano māyāṃ yathābhāso yathā tamaḥ |4| [yathā ābhāsaḥ, von Wz. ā-bhā]

यथा महान्ति भूतानि भूतेषूच्चावचेष्वनु ।

प्रविष्टान्यप्रविष्टानि तथा तेषु न तेष्वहम् ।५ ।

yathā mahānti bhūtāni bhūteṣūccāvaceṣv_anu | [bhūteṣu ucca-avaceṣu]

praviṣṭāny_apraviṣṭāni tathā teṣu na teṣv_aham |5|

एतावदेव जिज्ञास्यं तत्त्वजिज्ञासुनात्मनः ।

अन्वयव्यतिरेकाभ्यां यत्स्यात्सर्वत्र सर्वदा ।६ ।

etāvad_eva jijñāsyam tattva-jijñāsunātmanaḥ | [tattva-jijñāsunā, Instr., ātmanaḥ]

anvaya-vyatirekābhyāṃ yat_syāt_sarvatra sarvadā |6| [anvaya-vyatireka = direkt-indirekt]

एतन्मतं समातिष्ठ परमेण समाधिना ।

भवान्कल्पविकल्पेषु न विमुह्यति कर्हिचित् ।७ ।

etan_mataṃ samātiṣṭha parameṇa samādhinā ।
bhavān_kalpa-vikalpeṣu na vimuhyati karhicit 171 [bhavān = Du oder Sie]

श्रीशुक उवाच ।

संप्रदिश्यैवमजनो जनानां परमेष्ठिनम् ।

पश्यतस्तस्य तद्रूपमात्मनो न्यरुणद्धरिः ।८ ।

śrī-śuka uvāca ।
saṃpradiśyaivam_ajano janānāṃ parameṣṭhinam । [saṃpradiśya evam]
paśyatas_tasya tad-rūpam_ātmano nyaruṇad_dhariḥ ।8।
[paśyataḥ tasya = Gen. abs., Sa.: ni-arunat hariḥ; ni-arunat, Impf. von rudh]

अन्तहितेन्द्रियार्थाय हरये विहिताञ्जलिः ।

सर्वभूतमयो विश्वं ससर्जेदं स पूर्ववत् ।९ ।

antarhitendriyārthāya haraye vihitāñjaliḥ । [antarhita-indriya-arthāya, Dat.; vihita-añjaliḥ]
sarva-bhūta-mayo viśvaṃ sasarjedam sa pūrvavat ।9। [sasarja idam, Perf. von sṛj]

प्रजापतिर्धर्मपतिरेकदा नियमान्यमान् ।

भद्रं प्रजानामन्विच्छन्नातिष्ठत्स्वार्थकाम्यया ।१० ।

prajā-patir_dharma-patir_ekadā niyamān_yamān ।
bhadraṃ prajānām_anvicchann_ātiṣṭhat_svārtha-kāmyayā ।10। [anu-icchan, Part. Präs.]

तं नारदः प्रियतमो रिक्थादानामनुव्रतः ।

शुश्रूषमाणः शीलेन प्रश्रयेण दमेन च ।११ ।

taṃ nāradaḥ priyatamo rikthādānām_anuvrataḥ । [riktha-ādaḥ = "Nachlaß-Nehmer" = Erbe]
śuśrūṣamāṇaḥ śīlena praśrayeṇa damena ca ।11। [śru, śuśrūṣate = hören wollen, gehorchen]

मायां विविदिषन्विष्णोमयिेशस्य महामुनिः ।

महाभागवतो राजन्पितरं पर्यतोषयत् ।१२ ।

māyāṃ vividīṣan_viṣṇor_māyeśasya mahā-muniḥ । [vid, vividīṣati = wissen wollen; īśaḥ G.]
mahā-bhāgavato rājan_pitaraṃ paryatoṣayat ।12। [paryatoṣayat, Impf. von tuṣ, pari-toṣayati]

तुष्टं निशाम्य पितरं लोकानां प्रपितामहम् ।

देवर्षिः परिपप्रच्छ भवान्यन्मानुपृच्छति ।१३ ।

tuṣṭaṃ niśāmya pitaraṃ lokānāṃ prapitāmaham । [śam, ni-śāmya, Abs. = erkannt habend]
devarṣiḥ paripapraccha bhavān_yan_mānupṛcchati ।13। [mā = mām = mich; anupṛcchati]

तस्मा इदं भागवतं पुराणं दशलक्षणम् ।

प्रोक्तं भगवता प्राह प्रीतः पुत्राय भूतकृत् ।१४ ।

tasmā idaṃ bhāgavataṃ purāṇaṃ daśa-lakṣaṇam | [tasmai, Dat., Ms. hat tasmāt, Abl.!]
proktaṃ bhagavatā prāha prītaḥ putrāya bhūta-kṛt |14|

नारदः प्राह मुनये सरस्वत्यास्तटे नृप ।

ध्यायते ब्रह्म परमं व्यासायामिततेजसे ।१५ ।

nāradaḥ prāha munaye sarasvatyās_taṭe nṛpa |
dhyāyate brahma paramaṃ vyāsāyāmita-tejase |15| [vyāsāya a-mita-tejase, Dat.]

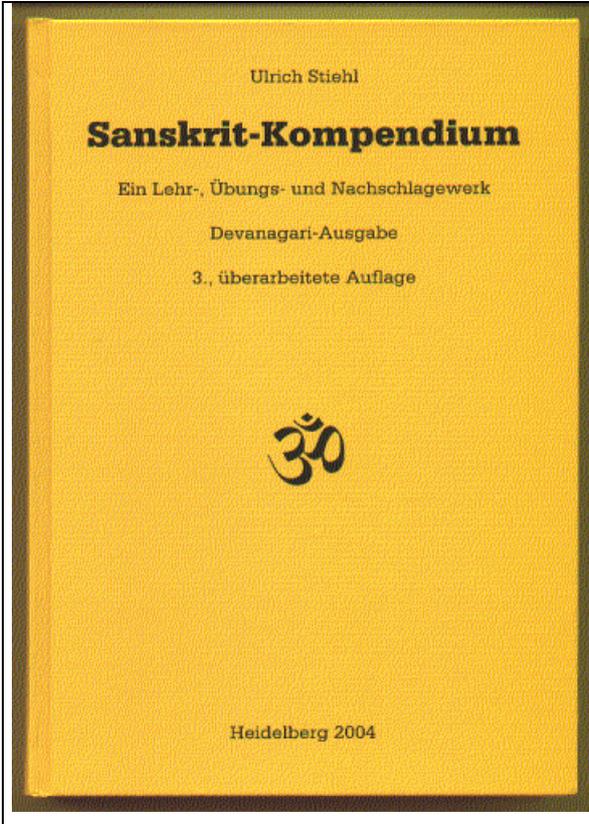
यदुताहं त्वया पृष्ठो वैराजात्पुरुषादिदम् ।

यथासीत्तदुपाख्यास्ये प्रश्नानन्यांश्च कृत्स्नशः ।१६ ।

yad_utāhaṃ tvayā pṛṣṭo vairājāt_puruṣād_idam | [uta aham]
yathāsīt_tad_upākhyāsye praśnān_anyāṃś_ca kṛtsnaśaḥ |16| [khyā, upākhyāsye, Fut.]

इति श्रीभागवतमहापुराणे द्वितीयस्कन्धे ब्रह्मनारदसंवादे नवमो ऽध्यायः

iti śrī-bhāgavata-mahā-purāṇe dvitīya-skandhe brahma-nārada-saṃvāde navamo
'dhyāyaḥ

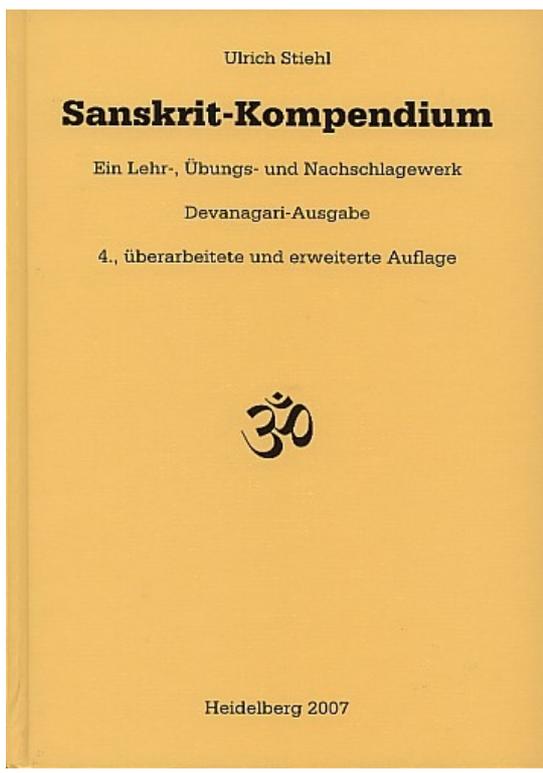

Sanskrit-Kompendium. Ein Lehr-, Übungs- und Nachschlagewerk
Devanagari-Ausgabe. Von Ulrich Stiehl
3., überarbeitete Auflage, Heidelberg 2004, 480 Seiten,
Großformat: 17 x 24,5 cm, Festeinband mit Fadenheftung,
Ladenpreis nur 49,90 Euro, ISBN 3-87081-360-1
Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH,
Im Weiher 10, 69121 Heidelberg, Tel. 06221/489-0.
Bestellung über jede Buchhandlung oder auch direkt beim Verlag.

Dieses Werk ist das erste Sanskritlehrbuch, das alle Möglichkeiten
moderner Sprachdidaktik vollständig ausschöpft. Es ermöglicht
erstmal ein zeitminimierendes Universitätsstudium, aber es ist
auch bestens zum Selbststudium für Autodidakten geeignet. Ob-
wohl es das Lernen so leicht wie möglich macht, geht es hinsicht-
lich des vermittelten Stoffs (Wortschatz, Formenlehre und Syntax)
weit über das Niveau früherer Lehrbücher hinaus.

Prof. Dr. h.c. Dr. Manfred Mayrhofer, Wien, urteilt über das Kom-
pendium:

"Ihr Buch ist wirklich eine gigantische Pionierleistung. Ich habe in
meiner aktiven Zeit viel Sanskrit gelehrt. Wie man etwa mit dem
"Stenzler" unterrichten könne, war mir immer schleierhaft; am
ehesten ging es noch mit dem Büchlein von Georg Bühler, das ja in
Österreich, nachdem Bühler in Wien wirkte, reichlich vorhanden
war. Aber mit Ihrer gründlichen Arbeit ist das alles nicht ver-
gleichbar." (Schreiben vom 16.05.2002)

Sanskrit-Kompendium. Ein Lehr-, Übungs- und Nachschlagewerk

Devanagari-Ausgabe. Von Ulrich Stiehl
4., überarb. und erw. Auflage, Heidelberg 2007, 512 Seiten,
Großformat: 17 x 24,5 cm, Festeinband mit Fadenheftung,
Ladenpreis nur 49,90 Euro, ISBN 978-3-87081-539-4
Verlagsgruppe Hüthig Jehle Rehm GmbH,
Im Weiher 10, 69121 Heidelberg, Tel. 06221/489-0.
Bestellung über jede Buchhandlung oder direkt beim Verlag.

Dieses Werk ist das erste Sanskritlehrbuch, das alle Möglichkeiten moderner Sprachdidaktik vollständig ausschöpft. Es ermöglicht erstmals ein zeitminimierendes Universitätsstudium, aber es ist auch bestens zum Selbststudium für Autodidakten geeignet. Obwohl es das Lernen so leicht wie möglich macht, geht es hinsichtlich des vermittelten Stoffs (Wortschatz, Formenlehre und Syntax) weit über das Niveau früherer Lehrbücher hinaus.

Prof. Dr. Dr. Manfred Mayrhofer, Wien, urteilt in einem Schreiben:

"Ihr Buch ist wirklich eine gigantische Pionierleistung. Ich habe in meiner aktiven Zeit viel Sanskrit gelehrt. Wie man etwa mit dem "Stenzler" unterrichten könne, war mir immer schleierhaft; am ehesten ging es noch mit dem Büchlein von Georg Bühler, das ja in Österreich, nachdem Bühler in Wien wirkte, reichlich vorhanden war. Aber mit Ihrer gründlichen Arbeit ist das alles nicht vergleichbar."

Die 4. Neuauflage 2007 wurde um den "Teil 8: Textanalyse: Bhagavad-Gita" erweitert, der eine grammatikalische Analyse der Anfangskapitel der Bhagavad-Gita mit detaillierten Erläuterungen aller Feinheiten der Formen- und Satzlehre enthält, um den Lernenden den Übergang von dem Lehrbuch zur Lektüre von Originaltexten zu erleichtern.

Zu weiteren Einzelheiten siehe die Leseprobe: <http://www.sanskritweb.net/deutsch/leseprobe.pdf>

Websites: <http://www.sanskritweb.net> <http://www.sanskritweb.org> <http://www.sanskritweb.de>